

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 239/08-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. augusta 2008 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. J. S., Ž., zastúpenej advokátkou JUDr. D. P., Ž., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/221/2002 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. J. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. mája 2008 doručená sťažnosť JUDr. J. S., Ž. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. D. P., Ž., ktorou namietala porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na

prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/221/2002.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

„Sťažovateľka podala dňa 28. 6. 2002 návrh na Okresný súd v Žiline, ktorým sa domáha určenia, že skončenie pracovného pomeru jej oznámené listami zo dňa 18. 04. 2002 pod spisovým číslom 2002/05315 a 03. 5. 2002 pod spisovým číslom 2002/05315 je neplatné a uloženia povinností odporcovi zaplatiť náhradu mzdy s úrokom z omeškania z dôvodu neplatného skončenia pracovného pomeru.

Žalobu prijal Okresný súd v Žiline cestou podateľne tým, že v potvrdení bola vec pridelená sudcovi tohto súdu prom . práv. Z. H.

Prvé pojednávanie napriek tomu, že sa jedná o pracovný spor a teda vec osobne a najmä existenčne dôležitú, bolo vytýčené takmer po troch rokoch, pričom prvotne stanovený sudca bol bez oznámenia nahradený novým a to JUDr. V. K.

Pojednávanie sa uskutočnilo 07. 06. 2005, na ktorom bolo aj rozhodnuté a to tak, že súd návrh sťažovateľky zamietol.

Vo veci konal na základe odvolania sťažovateľky Krajský súd v Žiline, ktorý svojim uznesením č. k. 9 Co 31/2005-120 po ďalších dvoch rokoch dňa 16. 05. 2007 napadnutý rozsudok v plnom rozsahu zrušil a uložil prvostupňovému súdu posudzovať návrh podľa jeho pokynov.

Okresný súd uznesením č. k. 14C/221/2002 zo dňa 18. 06. 2007 žiadal sťažovateľku, aby upresnila svoj návrh zo dňa 27. 06. 2002 v prvej časti. (Správny dátum podania je 28. 06. 2002 - v celom spisovom prejave súdu sa uvádza nesprávny dátum). Sťažovateľka v lehote stanovenej svoj návrh upresnila.

Okresný súd v Žiline rozsudkom č. k. 14C/221/2002 zo dňa 04. 03. 2008 návrh opäť na jedinom pojednávaní zamietol.

Sťažovateľka, keďže Okresný súd v Žiline podľa jej právneho názoru nerešpektoval pokyny Krajského súdu v Žiline a rozhodol okrem iného aj bez dôkazného materiálu (napr. str. 7 predposledný odsek) podala voči tomuto rozsudku zo dna 04. 03. 2008 v lehote

stanovenej zákonom odvolanie.

Viac úkonov vo veci nebolo vykonaných.“

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vydal vo veci tento nález:

„Základné právo JUDr. J. S., nar. ... Ž. na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 a na prerokovanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v Žiline vo veci vedenej pod Číslom konania 14C/221/2002 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva p. JUDr. J. S., nar. ... Ž. finančné zadosťučinenie vo výške 250.000.- Sk ako náhradu nemajetkovej ujmy.

Ďalej navrhujeme, aby nám súd uznesením priznal náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastupovania 14.628.- Sk (2 úkony po 7.150.- Sk. + 2x paušál po 164.- Sk) na účet právneho zástupcu JUDr. D. P. do ..., na č. ú. ... do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04) ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom okresného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú,

aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V prípade namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je s účinnosťou od 1. apríla 2005 takýmto prostriedkom sťažnosť adresovaná predsedovi príslušného súdu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľkou označené konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 14C/221/2002 sa začalo 28. júna 2002 podaním návrhu, ktorým sa sťažovateľka domáhala určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru zo strany jej zamestnávateľa.

Okresný súd vo veci rozhodol na prvom pojednávaní 7. júna 2005 tak, že návrh sťažovateľky zamietol.

Na základe odvolania sťažovateľky Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 9 Co 31/2005-120 zo 16. mája 2007 rozsudok okresného súdu zo 7. júna 2005 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd na prvom pojednávaní po vrátení veci 4. marca 2008 rozsudkom návrh sťažovateľky opäť zamietol.

Sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu zo 4. marca 2008 v zákonnej lehote odvolanie.

Dňa 5. mája 2008 bola ústavnému súdu doručená sťažnosť sťažovateľky, ktorou namietala prietahy v konaní okresného súdu, a tým porušenie svojich označených základných a iných práv.

Sťažovateľka neuviedla, že by pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podala sťažnosť na prietahy v konaní okresného súdu jeho predsedovi podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona o súdoch.

Ústavný súd úradným záznamom z 30. júna 2008 zistil, že spis okresného súdu bol 16. mája 2008 predložený krajskému súdu za účelom rozhodnutia o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu zo 4. marca 2008. Konanie krajského súdu je vedené pod sp. zn. 10 Co 151/2008 a dosiaľ nebolo skončené.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Okresný súd v dôsledku skutočnosti, že vo veci rozhodol rozsudkom zo 4. marca 2008 a následne spis po podaní odvolania sťažovateľkou 16. mája 2008 doručil odvolaciemu súdu, už v posudzovanom konaní nemal možnosť (v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu 5. mája 2008) ovplyvniť ďalší priebeh konania vo veci.

Aj keď sťažovateľka doručila svoju sťažnosť ústavnému súdu v období medzi rozhodnutím okresného súdu (4. marca 2008) a predložením spisu okresného súdu odvolaciemu súdu (16. mája 2008), v tomto období už zo strany okresného súdu mohli byť vykonávané len úkony súvisiace s písomným vyhotovením rozsudku, jeho doručovaním účastníkom konania a úkony spojené s predložením veci odvolaciemu súdu. Samotná dĺžka

časového úseku medzi rozhodnutím okresného súdu a predložením veci odvolaciemu súdu svedčí o vykonaní označených úkonov bez akýchkoľvek priet'ahov.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené konštatuje, že v čase predbežného prerokovania s'ťažnosti už nemohlo dochádzať k priet'ahom v predmetnom konaní zo strany okresného súdu, a tým ani k porušeniu s'ťažovateľkou označených práv, a preto je s'ťažnosť v tejto časti zjavne neopodstatnená.

Pokiaľ ide o posúdenie existencie priet'ahov v konaní okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že s'ťažovateľka nepreukázala ani využitie s'ťažnosti na priet'ahy v konaní adresovanej okresnému súdu ako účinného prostriedku nápravy porušovania označených práv, a preto nespĺnila podmienku ustanovenú v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, čím je s'ťažnosť v tejto časti neprípustná.

Vzhľadom na uvedené je daný dôvod na odmietnutie s'ťažnosti v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ako aj pre jej neprípustnosť.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy

S'ťažovateľka namietala aj porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/221/2002 tým, že v priebehu konania došlo k zmene zákonného sudcu.

Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti s'ťažnosti konštatuje, že postup okresného súdu je predmetom preskúmania odvolacieho súdu na základe s'ťažovateľkou podaného odvolania. Preto v súlade s princípom subsidiarity nie je daná právomoc ústavného súdu na preskúvanie ústavnosti postupu okresného súdu a je potrebné v tejto časti s'ťažnosť odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol a o ďalších nárokoch sťažovateľky na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2008